

καὶ ἀποκέντρον ναυκλήρων καὶ πλοιαρχῶν δημοκρατίας! Ἡ δόξα ὅμως τοῦ ὀνόματός της καὶ ἡ φήμη τῶν θησαυρῶν, τοὺς ὁποίους πανταχόθεν ἀπεταμίευστε, διήγειραν κατ' αὐτῆς νέους ἐχθρούς. Ἐπειδὴ εἰτέβαλε βραχδαῖος εἰς τὴν Ὀλλανδίαν ὁ Ἰβ. Λουδοβίκος· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς νικηθεὶς μετ' ὀλίγον ἐδίχθη ὑπ' αὐτῆς προτεινομένου τῆς συνθήκης τοῦ ὄρους. Ἐμελλεν ὅμως κατὰ δυστυχίαν νὰ ἐπέλθῃ κατόπιν ἄλλη τις πολιτικὴ θυσίλλα μεγάλη καὶ τρομερὰ, ἣτις κατέσειτε ὅλην τὴν Εὐρώπην. Ὑπὸ ταύτης δὲ ἦτο εἰσαρμόζον νὰ πάθῃ διαφύρως καὶ ἡ Ὀλλανδία· διότι εἰσχωρήσαντος τοῦ στρατηγοῦ τῆς Γαλλίας Πιπιγροῦ μέχρι καὶ τῶν ἐνδοτέρων αὐτῆς ἐπαρχιῶν ἐνικήθη κατὰ κράτος καὶ ἀπώλεσε διὰ παντός τὴν ἐλευθερίαν της, ἐπεσε δὲ τότε ὡς τραυματίας ὁ λέων, τὸ ἀρχαῖον τῆς Παταβικῆς αὐτονομίας σύμβολον μέχρι δὲ τίνος ἔπαυσε καὶ αὐτὸ τὸ ὄνομά της νὰ ἀκούσθαι, καὶ τὰ ὄρια δὲ, τὰ ὅποια τὴν διεχώριζον, παντελῶς ἐξηλείφθησαν. Διότι κατ' ἀρχὰς μὲν τὸ 1793 ὠνομάσθη Παταβικὴ δημοκρατία, διέμεινε δὲ τοιαύτη μέχρι Μαΐου 1806, ὅτε μετεβλήθη ὑπὸ τοῦ Βοναπάρτου εἰς Βασίλειον, δοθέν πρὸς τὸν πατέρα τοῦ νῦν προέδρου τῆς Γαλ. Δημοκρατίας· ἀλλὰ τῇ 9 Ἰουλίῳ 1810 συνήρθη πάλιν μετὰ τοῦ Γαλλικοῦ Κράτους· ἔως οὗ τῇ 9 Ἰουνίου 1815 ἀποκατεστάθη ἐκ νέου Βασίλειον ἀνηγορεύθη δὲ Βασιλεὺς αὐτοῦ ὁ Οὐίλλιέλμος υἱὸς τοῦ τελευταίου Στατουδέρου, εἶτε προέδρου τῆς ἀρχαίας Ὀλλανδικῆς Δημοκρατίας.

Μόλις ἄρα παρήλθεν ἡ καταίγεις τῶν περιστάσεων, ὡς παρέρχονται τὰ πάντα ἐπὶ τῆς γῆς, ἡ Ὀλλανδία ἀνηγέρθη πάλιν, τὴν αὐτὴν πάντοτε ἐμβροτὴν φέρουσα καὶ ἀγέρωχον φυσιογνωμίαν. Οὕτω σχεδὸν ἀναφαίνονται ἐναιερωῦ τοῦ ἔαρος καὶ χλοεραὶ τινες πεδιάδες, αἱ ὁποῖαι κατεκλύσθησαν ὑπὸ τῶν πλημμυρηθέντων τοῦ χειμῶνος ὑδάτων. Ἐπειδὴ ἡ χώρα αὕτη περιέχει γενεὰν ἀνθρώπων ἡσύχων ἐνταυτῷ καὶ συννόων, οἱ ὁποῖοι δὲν ταράττονται ὑπὸ τῶν ὀνείρων τῆς δόξης καὶ τῆς εὐτυχίας τῶν ἄλλων λαῶν, ἀλλ' ἀντιπαλαίονται μὲν καρτερικῶς κατὰ τῆς δυσμενοῦς τύχης, κρατοῦσι δὲ ἐνδελεχῶς τὰς πατροπαράδοτους τῶν ἀρετὰς· ἔπειτα αὕτη ἡ φύσις, ἐπειδὴ συγχάνει τοὺς ἀπατᾶ, ἐδίδαξε τοὺς Ὀλλανδοὺς τὴν φρόνησιν, ἡ δὲ θάλασσα, κατὰ τῆς ὁποίας ἀδαιεῖπτως ἀνταγωνίζονται, ἐπιβάλλει εἰς αὐτοὺς ὡς χρέος τὴν τε ἐπιμονὴν καὶ τὴν εὐστάθειαν.

Ὀλίγοι τόποι περιεγράφησαν μέχρι τοῦδε ὑπὸ τῶν περιηγητῶν τοσοῦτον ἐπιπολαίως καὶ ψευδῶς ὡς ἡ Ὀλλανδία. Καὶ ὅμως πᾶσι τοῖς ξένων ἐπιδημοῦσιν εἰς αὐτὴν κατ' ἔτος καὶ ἰδύναντο νὰ τὴν σπουδάσωσιν ὁποῖα πραγματικῶς ὑπάρχει. Ἀλλ' ἐξ αὐτῶν οἱ μὲν ἐρχονται ὡς διὰ τὸν τύπον μόνον νὰ ἴδωσιν ἐπιτροχάδην τὴν πρωτεύουσαν Χάγην, ὡς ἐν παρόδῳ δὲ καὶ τὸ Ἀμστελδάμ, ὅθεν ἀναχωροῦσιν σημειώσαντες τὰ ὀνόματά των εἰς τὴν καλύβην, ὅπου εἰργάζεται ὁ μέγας Πέτρος ὡς ἀπλοῦς ναυπηγός· οἱ δὲ φθάνουσι προκατειλημμένοι, ὥστε αἰσχύνονται, οὕτως εἰπεῖν, ὅταν ἐπιστρέψωσι νὰ διαφωνήσωσι πρὸς τοὺς προτέρους των περιηγητὰς. Διὰ τοῦτο καὶ καταλογάδην καὶ στιχηρῶς πολλαῖς οἱ τοιοῦτοι διεκωμώθησαν τοὺς Ὀλλανδοὺς ὡς γλισχρούς καὶ φιλαργύρους· ἢ τοὺς ἐχλεύαζαν ὡς

μὴ ἐνασχολούμενους εἰς ἄλλο παρὰ τὸ κἀνισμε καὶ τὸν συνεχῆ καθαρισμόν τῶν τε οἰκῶν καὶ τῶν ἰδῶν διὰ τοῦ ὕδατος. Πολλοὶ τῶν ἐπιστήμων οὕτως ἀφελῶς ὅτι τὸ λιθόστρωτον ἔδαφος τοῦ Βράι τριβεται κατὰ πᾶσαν πρωίαν ὡς τὸ σανίδωμα τῶν ἀριστοκρατικῶν οἰκῶν τῆς πόλεως τῶν Παρισίων καὶ οἱ δὲ ἀπαγορεύεται εἰς τὸν διαβάτην νὰ πταρμύσθῃ, πολὺ δὲ μᾶλλον νὰ πύση κτλ. Ἄλλοι δὲ φαντάζονται ὅτι οἱ Ὀλλανδοὶ κρατοῦσι διὰ παντός ἐν τὰς χεῖρας τὴν καπνοσύριγγα καὶ τὸ ποτήριον τοῦ μεθυστικοῦ ποτοῦ. Ἀλλ' ὁ μὲν δούξ τῆς Ἀλβης ὡς καθολικὸς καὶ Ἰσπανὸς ἐνταυτῷ, καταπολεμῶν μεταίως τοὺς διαμαρτυρομένους τῆς Ὀλλανδίας λαοὺς εἶχε τινα λόγον ὅτε ἔβλεπε τὰς βεβουλισμένας πεδιάδας τῆς νὰ ἀναφωνήσῃ ὅτι ἦτο ὁ πλησιέστατος ἐπὶ τὸν ἄδην τόπος· καταλαβάνω δ' ὁμοίως, διατί καὶ ὁ σατυρικότατος τῶν ἀνθρώπων Βολταῖρ, ὅστις ἦτο δυσηρεστημένος ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν τυπογράφων, ἀνέκραξε, παίζων σκωπτικῶς εἰς τὰς λέξεις, ὅτε ἀνεχώρη ἐκ τῆς Ὀλλανδίας «adieu, Canaux, canards, et canaille» Ἀλλ' οἱ Ἀγγλοὶ καὶ Γερμανοὶ, τῶν ὁποίων ὁ χαρακτὴρ ὁμοιάζει τοσοῦτον μὲν τὸ ἦθος τῶν Ὀλλανδῶν, νὰ περιπαίζωσι τὸ ἀξίότιμον τοῦτο ἔθνος δυσκόλως ἴσως τις πιστεύσῃ. Ἰδοὺ ὅμως δείγμα τῆς καλῶν φράσεων, ὅσας οἱ Ἀγγλοὶ περὶ Ὀλλανδῶν ἐξέδωκαν Ὀμίλει δὲ ἐνδοξῶς αὐτῶν ποιητῆς Βούτλερ!

« Ἡ Χώρα τεσσαράκοντα πόδας ὑποκάτω τῆς θάλασσης, ὥστε νομίζει τις ὅτι εὐρίσκεται εἰς τὴν τρυφίν τῆς φύσεως. Ὅθεν ἅμα τῆς θάλασσης τὰ κλύματα πλημμυρῆσαντα καταποντίζουσι τινα ἐπαρχία εὐθὺς ἀνοίγεται πόρος πρὸς διεξοδὸν τοῦ ὕδατος· οἱ δὲ ἄνθρωποι τότε ἐπιδίδονται εἰς τῶν ἀντικατὰ τὴν ἀδιάκοπον κίνησιν· μόλις δὲ παύουσιν τὴν ἐπιπόνον ἐργασίαν ταύτην, ἀπ' οὗ ἀρχίζουσι νὰ αἰσθάνονται τῆς ἰλύος τῆς δυσωδίας καὶ ἀποθνήσκουσι μὲν βίβονται εἰς τὴν θάλασσαν, ἐντὸς δὲ τῶν πλοίων εὐρίσκονται ἐπισωρευμένοι ὡς ποντικῶν ποίμνια ὑπὸ διαφύρων πραγμάτων τρεφόμενοι. Ὅταν δὲ οἱ ἐπιποροὶ των χρεωκοπῶσιν, αἱ πόλεις των ναυαγοῦσι ἀφανίζονται· ὡς ἀμβροτοὶ δὲ τῆς θάλασσης ἰχθύες καταβροχιθίζουσι ἄλλους ἰχθύας παρατιθέντες τὰς πρωτεξκαθάρτους των ἐπὶ τῆς τραπίδος ὡς ὄψον. Ὅταν τέλος αὕτη ἡ πόλις δὲν διαφέρει σχεδὸν ἀπὸ βροχολήσαντος καὶ διὰ τῶν σχοινίων εἰς τὴν ἐρημὸν δαδμένου πλοίου, ὥστε ὁ ἄνθρωπος ζῆ ἀείποτε ἐπὶ θάλασσοπόρος καὶ ἐπιβάτης! »

Οἱ δὲ Γερμανοὶ ἔκριναν σφαλερώτερον τοὺς Ὀλλανδοὺς, ὡς οὗτοι νομίζουσι, παρὰ πάντας τοὺς ἄλλους. Ἡ ἄποσις δὲ περὶ αὐτῶν γνώμη προέρχεται ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν περιήγησιν ταχύτητος δὲ τῆς ἡ χώρα αὕτη δὲν θέλγει κατ' ἀρχὰς τοὺς ἐπισκεπτομένους, ὥστε εἴτις ἐπιθυμεῖ νὰ τὴν γνωρίσῃ καὶ ἀκριβείαν, πρέπει νὰ τὴν ἐξετάσῃ προσεκτικῶς καὶ ταχέως καὶ ἐκ τοῦ σύνεργου.

Ὅτε κατέπλεον καὶ ἐγὼ λέγει, ὁ Ἐ. Μαρμιέ, εἰς τὴν Ὀλλανδίαν τὰ παράλαια ἄμενος ἐπὶ τοῦ καταστρωμένου ἔρθιος δὲν εἶδον ἄλλο, παρὰ πεδιάδα τινα ἰσόπεδον,